

Terecht of niet?

□ Henk van Berkel

Plagiaat bij groepsproducten - Wie krijgt de schuld?

Ze komen hoe langer hoe meer voor, groepsproducten. Drie of vier studenten schrijven dan, bijvoorbeeld, gezamenlijk een paper over een bepaald onderwerp, zetten er hun naam onder en leveren het in. De docent kijkt het vervolgens na en iedere student krijgt hetzelfde punt. Tot zover geen probleem. Maar wat als een groot deel van de paper blijkt overgeschreven van een internetpagina? Wie krijgt dan de schuld?

De zaak

In een opleiding aan de universiteit te S. schrijven studenten in het derde jaar een paper. Zij moeten dat met hun drieën doen. Bij controle blijkt dat een groot deel van de paper is overgeschreven van internetbronnen. Dat is volgens de reglementen ongeoorloofd. De examencommissie legt hen gedrieën één straf op: het ongeldig verklaren van de betreffende paper. Een studente gaat hier tegen in beroep. Zij beweert dat zij niet degene is geweest die haar gedeelte van de paper heeft overgeschreven van internet. Er is volgens haar geen bewijs voorhanden waaruit het tegendeel zou blijken.

Het verweer

Ten eerste stelt de examencommissie dat duidelijk in de handleiding staat dat de hele groep verantwoordelijk is voor de uiteinde-

lijke paper, hetgeen ook blijkt uit het voorschrift dat ieder lid van de groep eenzelfde cijfer krijgt. De examencommissie is niet over één nacht ijs is gegaan. De commissie heeft veel moeite gedaan te achterhalen wie van de groepsleden verantwoordelijk is voor het deel van de paper dat geplagieerd is. Geen van de groepsleden evenwel heeft de verantwoordelijkheid genomen.

De uitspraak

Het betreft geen moeilijke zaak voor het College van Beroep. De overtreding is aangetoond en de reglementen zijn duidelijk. De examencommissie wordt daarom in het gelijk gesteld.

Implicaties

Groepsproducten zijn in opmars. Dat is op zichzelf terecht. Opleidingen bereiden studenten voor op beroepen waar hoe langer hoe meer moet worden samengewerkt. Het gezamenlijk schrijven van een paper is een toetsvorm die studenten daarop voorbereidt. Dat er problemen aan kleven, toont de hier beschreven beroepszaak. Zijn die problemen oplosbaar?

Het is mogelijk dat studenten in de gezamenlijke paper aangeven wie voor welk gedeelte verantwoordelijk is. Dat geeft een docent ook de mogelijkheid om niet iedere student eenzelfde cijfer te geven. Maar op die manier is er geen sprake van een gemeenschappelijk werk en daar is het met deze toetsvorm toch om te doen. Bovendien is er nog een ander nadeel. Niet ieder hoofdstuk van een paper is even belangrijk of even zwaar. Het schrijven van een literatuurlijst is weliswaar geen fijne klus, maar meer dan foutloos typen en het toepassen van regels toetst het niet. De rapportage van een literatuurstudie daarentegen is belangrijk en zou zwaar moeten wegen. Kortom, de verdeling van gedeelten over de studenten is niet zonder problemen. Opleidingen nemen daarom in hun reglementen op dat studenten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de hele paper. De studenten dienen niet alleen zelf de hoofdstukken te verdelen, maar dragen ook verantwoordelijkheid voor het geheel. Studenten moet er op worden gewezen dat ze afhankelijk zijn van elkaar. Dat geldt niet alleen voor de inhoud, maar ook wat betreft het zich houden aan richtlijnen. Dat laatste kan plagiaat betref-

Terecht of niet?

fen, maar ook zaken als vorm van de paper, de presentatie van de inhoud en de inleverdatum.

Als een groepsproduct is opgebouwd uit individuele bijdragen is een tussenvorm mogelijk bij het beoordelen. De docent/beoordelaar kan elk van de individuele bijdragen van een cijfer voorzien én het geheel. Deze twee cijfers worden dan op een van te voren bepaalde wijze gecombineerd tot één eindcijfer.

Daarnaast is het waard de bijdrage van Bax (2004) er nog eens bij te nemen. Zij zet in tabel de verschillende beoordelingssystemen voor groepswork en onderscheidt daarin de volgende aspecten: Wat wordt beoordeeld? Wie beoordeelt? Wie wordt beoordeeld? Hoe wordt beoordeeld? Wanneer wordt beoordeeld en de gevolgen van beoordelen.

Literatuur

Bax, A.E. (2004). Beoordelingsmethoden voor het toekennen van individuele cijfers aan groepsproducten, *Examens, Tijdschrift voor de Toetspraktijk*, 1(4), 18-21.

De heer dr. H.J.M. van Berkel is hoofdredacteur van *EXAMENS* en werkzaam aan de Universiteit Maastricht. E-mail: h.vanberkel@maastrichtuniversity.nl.

Gebruikt u wel eens andere vraagvormen dan de mc-vraag?

- ☐ Alleen als het nodig is.
- ☐ Waarom zou ik? De mc-vraag bevalt uitstekend.
- ☐ Nee, maar heb je een suggestie?

WWW.TEELN.NL